

Jeremy Miles AS/MS

Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Pontio Ewropeaidd
Counsel General and Minister for European Transition

David Rees AS
Cadeirydd, Y Pwyllgor Materion Allanol a
Deddfwriaeth Ychwanegol

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

SeneddEAL@senedd.wales

20 Gorffennaf 2020

Annwyl David,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 25 Mehefin yn gofyn am ddiweddariad i'r Pwyllgor ar y rhaglenni arian UE cyfredol yng Nghymru a dyfodol cyllid buddsoddi rhanbarthol yng Nghymru.

Rwyf wedi cynnwys y wybodaeth bellach y gofynnoch amdani isod.

Rhaglenni arian UE cyfredol (2014-2020)

Mae WEFO wedi ymrwymo dyraniad cyfan Cronfeydd Strwythurol yr UE ar gyfer 2014-2020, gan fuddsoddi dros £2 biliwn, gan yrru cyfanswm gwariant o dros £3.9 biliwn (ffigurau diwedd Mehefin) sydd hefyd yn cynnwys addasu cronfeydd strwythurol yr UE i gefnogi ymateb Cymru i bandemig COVID-19.

Mae Menter Buddsoddi Ymateb Coronafeirws yr Undeb Ewropeaidd (CRII) wedi darparu pecyn o hyblygrwydd i ddefnyddio Cronfeydd Strwythurol a Buddsoddi Ewropeaidd (ESI) mewn ymateb i effeithiau economaidd Covid-19. Mae mesurau i amrywio cyfraddau ymyrryd Cronfeydd ESI, lefelau gwariant mewn Echelau Blaenoriaeth a hyblygrwydd arall, yn darparu amrywiaeth o gyfleoedd i fynd i'r afael â'r gwahanol amgylchiadau a brofir gan y DU ac Aelod-wladwriaethau eraill yr UE.

Mae'r hyblygrwydd newydd yn berthnasol i beth sy'n gymwys am gymorth yr UE, i drosglwyddiadau rhwng cronfeydd, i gyfraddau ymyrryd a ganiateir ac i amseriad y broses gymeradwyo. Ni chafwyd unrhyw newid sylweddol i'r drefn lywodraethu ariannol, felly mae'r gofynion arferol ar gyfer amcanion clir, allbynnau mesuradwy a llwybrau archwilio yn berthnasol o hyd.

Mae WEFO'n gwneud y gorau o'r cyfleoedd a ddarparwyd gan CRII, gan glustnodi hyd at £245 miliwn o gronfeydd Ewropeaidd i gefnogi ail don y Gronfa Cadernid Economaidd, yn cynnwys benthychiadau buddsoddi a wnaed gan Fanc Datblygu Cymru, a chostau gwasanaeth iechyd sy'n gysylltiedig â Covid-19, yn arbennig i gefnogi recriwtio staff meddygol ychwanegol a phrynu cyfarpar diogelu personol.

Mae hefyd yn cefnogi adleoli staff prosiect dros dro i waith Covid-19 lle bo'n briodol a galwad Covid-19 benodol am gynigion o dan Gynllun Cynhwysiant Gweithredol Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

YPCCGB@llyw.cymru PSCGMET@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

O ran rhaglen Cronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop (ERDF), mae'r rhan fwyaf o brosiectau'n mynd rhagddynt yn dda er gwaethaf y tarfu yn sgil pandemig COVID-19 a mesurau cyfyngiadau symud o ganlyniad i hynny. Fodd bynnag, mae yna rai pryderon am nifer o brosiectau seilwaith strategol na fydd yn gallu cwblhau eu gwaith neu eu gwariant cyn diwedd 2023 o bosibl. Mae WEFO yn ymgynghori ag arweinwyr prosiectau penodol er mwyn gweithio tuag at amserlenni gwell a modelau cyflawni eraill posibl.

Mewn cyferbyniad i'r ERDF, mae cyfyngiadau symud cyfredol Covid-19 wedi cael effaith ar gyflawniad y rhan fwyaf o weithrediadau Cronfa Gymdeithasol Ewrop (ESF) gan fod llawer o weithgareddau sy'n cefnogi cyfranogwyr wedi'u cwtdogi, a llawer llai o gyfranogwyr newydd a chyflogwyr yn cael eu recriwtio i brosiectau. Mae rhai prosiectau'n parhau i ddarparu dysgu o bell neu gymorth arall i gyfranogwyr o bell, pan fo natur y prosiect yn caniatáu hyn. Mae WEFO yn caniatáu i brosiectau a ariennir gan arian yr UE ac sy'n darparu hyfforddiant i fusnesau, lacio rheolau ar gyd-fuddsoddi, fel ffordd o helpu cwmnïau i gael gafael ar hyfforddiant gan y cynlluniau hyn a ariennir gan yr UE yn ystod y cyfnod adfer yn sgil Covid-19.

Mae ymrwymiad y rhaglen ar gyfer Rhaglen Gydweithredu Iwerddon Cymru yn €75.2m – 95% o ddyraniad ERDF. Mae WEFO a'i bartneriaid cyflawni yn Iwerddon yn trafod y dulliau mwyaf effeithiol o ddefnyddio'r cyllid sydd ar ôl. Rhoddir ystyriaeth i fesurau adfer Covid-19 posibl fel rhan o'r ymarfer hwn yn cynnwys unrhyw weithgareddau newydd a allai fod yn fwy perthnasol i sefyllfa ôl-argyfwng.

O ran y Rhaglen Datblygu Gwledig (RDP), yn Chwefror 2020, roedd lefel ymrwymiad y prosiect yn £689.5 miliwn, sef 82.6% o ymrwymiad mewn cronfeydd (cyfanswm gwerth y rhaglen yw £834,816,280). Ar hyn o bryd, mae swyddogion yn asesu effaith Covid-19 ar brosiectau RDP unigol, gan fod nifer o weithgareddau a drefnwyd ar gyfer Mawrth a Gorffennaf wedi'u canslo neu eu gohirio. Mae ymarfer ailgynllunio'n cael ei gwblhau i ymrwymo'r RDP yn llawn, gan fanteisio ar y cyfle i barhau i ymrwymo i brosiectau ar ôl diwedd y flwyddyn, cyhyd â bod y prosiectau hynny'n cael eu cyflawni erbyn Mehefin 2023.

Gweler **Atodiad A** am ddadansoddiad pellach ar gyfer cyfnod rhaglen 2014-20.

Er gwaethaf y pandemig, mae WEFO wedi parhau i gynnal yr holl swyddogaethau allweddol gan weithio o bell, gan ailddyrranu adnoddau i sicrhau bod y brif flaenoriaeth o brosesu hawliadau a gwneud taliadau i fuddiolwyr yn parhau i gael eu darparu'n effeithiol. Mae hyn hefyd wedi sicrhau bod gwaith rheoli arian parod WEFO ei hun, yn cynnwys cael arian parod gan y CE, wedi'i gynnal gydol y pandemig.

Yn sgil cyfyngiadau symud COVID-19 ledled Cymru a Lloegr, mae rhai gwiriadau gwariant yn y fan a'r lle wedi'u gohirio, gan achosi ôl-groniad anochel. Fodd bynnag, gan mai mater i'r DU gyfan yw hwn, mae Awdurdodau Rheoli'r DU yn ysgrifennu llythyr ar y cyd i'r CE i ystyried ffyrdd o reoli'r mater hwn.

Banc Buddsoddi Ewrop

Mae Banc Buddsoddi Ewrop (EIB) wedi gwneud cyfraniad allweddol yn cefnogi buddsoddiad hirdymor i wella tai cymdeithasol, addysg, seilwaith ynni, trafnidiaeth a seilwaith dŵr ledled Cymru.

Mae hyn yn cynnwys cymorth ar gyfer ail Bont Hafren a ffordd ddeuol yr A55 o Gaer i Gaergybi, yn ogystal â ffyrdd newydd yn Ne a Gorrlewin Morgannwg, Dyfed a Gwent. Mae buddsoddiadau allweddol gan Ford ym Mhen-y-bont ar Ogwr, Norgine yn Hengoed a chan Dŵr Cymru wedi derbyn cefnogaeth, yn cynnwys yn Ysgol Gynradd Stebonheath yn Llanelli lle mae prosiect Rainscape yn helpu i leihau gorlif carthffosiaeth i Fôr Hafren.

Mae benthycia diweddar gan y Banc wedi cefnogi buddsoddiad addysg yng Nghymru, yn cynnwys cefnogi campws newydd Bae Prifysgol Abertawe a lleihau costau gwresogi ym Mhrifysgol Bangor.

O ran unrhyw effaith ar brosiectau a ariennir yn sgil Brexit, fe wnaeth Grŵp EIB [ymrwymiad cyhoeddus](#) ar 31 Ionawr i anrhydeddu'r cyllid sydd ganddo yn y DU ar hyn o bryd. Bydd benthyciadau'n parhau i gael eu rheoli gan eu contractau cyllid perthnasol.

Mae bod yn bartner tanysgrifiol i EIB Cymru wedi dod â manteision ychwanegol, gan gynnig mynediad at arbenigedd a'r arferion gorau masnachol sylweddol. Fe wnaeth prosiect Metro De Cymru elwa, er enghraifft, ar arbenigedd masnachol EIB wrth lywio'r broses gaffael.

Felly, yn ein Papur Gwyn, *Diogelu Dyfodol Cymru*, dadleuwyd y dylai'r DU barhau i fod yn bartner tanysgrifio gan ei fod yn dod â manteision uniongyrchol i'n heconomi yn ogystal â gwella capasiti economaidd mewn mannau eraill, gan helpu'r amgylchedd masnachu bydeang, yr ydym yn ei gefnogi.

Yn 2018, darparwyd tystiolaeth ysgrifenedig gennym i Ymchwiliad Tŷ'r Arglwyddi ar y berthynas rhwng y DU a'r UE yn dilyn Brexit. Ysgrifennwyd hefyd at Weinidogion Trysorlys y DU, yn nodi pryderon am y diffyg cynnydd o ran datblygu opsiynau polisi ar gyfer ein perthynas â'r EIB.

Yn Chwefror 2019, mabwysiadodd Tŷ'r Arglwyddi adroddiad a nododd fod seilwaith y DU wedi derbyn dros €118 biliwn mewn benthyciadau gan yr EIB. Roedd yn nodi'r dirywiad nodedig sydd wedi bod mewn cyllid gan yr EIB ers y refferendwm a thanio Erthygl 50, a'r ffaith, er ein bod ni yn colli mynediad i'r EIB ar ôl Brexit, nad yw'r Llywodraeth Geidwadol wedi dweud fawr ddim am unrhyw berthynas â'r EIB neu ddewisiadau domestig posibl eraill yn y dyfodol.

Fe fyddem ni wedi dymuno gweld y DU yn parhau i fod yn bartner tanysgrifio yn y Banc. Fodd bynnag, gan na ddigwyddodd hynny, rydym yn gofyn am gael mandad cyn gynted â phosibl i sicrhau bod y DU yn dal i allu derbyn benthyciadau gan yr EIB.

Dyfodol buddsoddiad rhanbarthol yng Nghymru

Daeth ein hymgyngoriad, 'Fframwaith ar gyfer dyfodol buddsoddiad rhanbarthol yng Nghymru' i ben ar 10 Mehefin, ar ôl para am ychydig dros 14 wythnos. I gefnogi hyn, cynhaliwyd pedwar gweminar ymgysylltu rhanbarthol yn y gogledd, canolbarth, de-orllewin a de-ddwyrain yn ystod mis Mai, a ddenodd dros 430 o fynychwyr. Fe wnaethom ni hefyd gymryd rhan mewn gweminarau ar-lein a drefnwyd gan randdeiliaid allweddol eraill yn cynnwys Addysg Bellach, Addysg Uwch, Busnes a'r Trydydd Sector.

Fe wnaethom ni hefyd ymgysylltu â dinasyddion, gan ddarparu arolwg Dinasyddion byr a hyrwyddwyd gan y cyfryngau cymdeithasol a ffilm esboniadol fer. Cwblhawyd arolwg pobl ifanc, gyda chymorth Plant yng Nghymru.

Yn sgil ein gwaith ymgysylltu derbyniwyd 134 o ymatebion gan randdeiliaid ac unigolion i gwestiynau'r prif ymgynghoriad, 285 o ymatebion i'r arolwg dinasyddion, a 42 o ymatebion i'r arolwg pobl ifanc. Mae'r holl adborth a dderbyniwyd yn cael ei ddadansoddi'n annibynnol gan gwmni ymchwil, ond mae dadansoddiad cychwynnol eisoes yn dangos bod yna gonsensws cyffredinol ar ein cynigion, gan gydnabod effaith COVID-19.

Mae ein prosiect gyda'r OECD, a ddechreuodd ym mis Ionawr 2019, i ddysgu o arferion gorau rhyngwladol, hefyd yn mynd yn ei flaen yn dda ac wedi cynnwys dadansoddiad ac ymgysylltu sylweddol â rhanddeiliaid er mwyn llunio adroddiad terfynol.

Bydd yr OECD yn paratoi ei grynodedb gweithredol dros yr haf, tra bod ei waith sy'n weddill yn cynnwys datblygu pecyn cymorth hunanasesu hyblyg i helpu cyrff rhanbarthol i asesu eu buddsoddiad cyhoeddus a'u capasiti i weithredu polisi, a darparu dirnadaeth o'r meysydd sydd angen eu gwella, fel y gallwn ymrwymo i gael cymysgedd o ddulliau cenedlaethol, rhanbarthol a lleol ar gyfer darparu buddsoddiad rhanbarthol yn y dyfodol.

Bwriadwn gyhoeddi'r ddau adroddiad ym mis Medi, ac edrychaf ymlaen at rannu a thrafod y canfyddiadau gyda'ch Pwyllgor maes o law. Yn y cyfamser, bydd Gweinidogion Cymru'n ystyried y trosolwg cychwynnol o ganfyddiadau'r ymgynghoriad ac adroddiad terfynol yr OECD yr a byddaf yn cytuno ar y camau nesaf i'w hystyried gan swyddogion gyda phartneriaid dros fisoedd yr haf a'r hydref fel ein bod ni'n dal ar y llwybr iawn i gyflwyno trefniadau buddsoddi newydd o ddechrau 2021.

O ran eich ymholiadau ynghylch Cronfa Ffyniant Gyffredin y DU, er gwaethaf y ffaith bod Llywodraeth y DU wedi nodi na fydd Cymru'n derbyn llai o gyllid na lefelau cyfredol cyllid yr UE (Maniffesto'r Blaid Geidwadol 2019; Cyllideb Mawrth 2020), ni chafwyd cadarnhad eto sut bydd y Gronfa yn dod i Lywodraeth Cymru. Yma, mae Llywodraeth Cymru wedi dadlau y dylai Llywodraeth y DU ddyrannu dyraniad penodol, clir a thryloyw i Lywodraeth Cymru'n uniongyrchol, wedi'i ddisgrifio fel ein cyfran o'r Gronfa Ffyniant Gyffredin, ac i hyn gael ei ddatganoli a'i ddyrannu'n briodol yn unol â'r blaenoriaethau i sicrhau twf cynhwysol fel y cytunwyd arno mewn ymgynghoriad â'n partneriaid.

Rydym hefyd am weld y cyllid disodli hwn yn parhau i gael ei ddarparu i Gymru ar sail angen i adlewyrchu'r heriau strwythurol y mae Cymru'n dal i'w hwynebu ynghyd â chyllidebau aml-flwyddyn y Gronfa Ffyniant Gyffredin gan fod ein holl sgysiau â'n partneriaid a'n buddiolwyr yn nodi bod hyn yn hanfodol ar gyfer cynllunio hirdymor. Mae ein safbwyntiau wedi'u cyhoeddi fel tystiolaeth i ymchwiliad Pwyllgor Materion Cymreig Llywodraeth y DU ar Gymru a'r Gronfa Ffyniant Gyffredin, a gynhaliwyd rhwng 11 Chwefror a 25 Mai.

Cefais gyfarfod ag Ysgrifennydd Gwladol Cymru ar 10 Chwefror ac ers hynny rydym wedi bod yn adeiladu ar y cyfarfod hwnnw i geisio cytundeb ar rai egwyddorion allweddol ynglŷn â sut gallai Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru gydweithio'n effeithiol yn y dyfodol agos.

Mewn trafodaethau diweddar â Gweinyddiaeth Tai, Cymunedau a Llywodraeth Leol y DU roedd swyddogion yn dweud fod gwaith ar y Gronfa Ffyniant Gyffredin yn cyflymu gan fod trafodaethau ynghylch y Gronfa newydd gael eu cynnal gyda Gweinidogion Cabinet y DU. Fodd bynnag, deallwn fod nifer o ffactorau eraill yn effeithio ar y gwaith hwn yn cynnwys y Papur Gwyn ar ddatganoli yn Lloegr a chynlluniau ehangach ar gyfer adferiad economaidd ar ôl COVID. Nid ydym yn disgwyl cyhoeddiad am y Gronfa Ffyniant Gyffredin hyd nes y cyhoeddir yr Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant yn yr hydref, sy'n golygu ei bod hi'n annhebygol y bydd cyllid newydd yn cael ei ddarparu cyn blwyddyn ariannol 2021/22 ac y bydd pontio didrafferth yn digwydd rhwng rhaglenni buddsoddi er budd busnesau, cymunedau a phobl ledled Cymru.

Wrth symud ymlaen, rydym yn dal i barhau'n awyddus i weithio'n adeiladol gyda Llywodraeth y DU fel y gallwn wneud cyfraniadau i'r ddadl ar fodel arfaethedig y dyfodol ar gyfer y Gronfa Ffyniant Gyffredin. Bydd swyddogion hefyd yn parhau i weithio gyda Grŵp Llywio Buddsoddi Rhanbarthol Cymru, dan gadeiryddiaeth Huw Irranca-Davies AS, ac is-grwpiau technegol dros y misoedd nesaf i helpu i ddatblygu model gweithredu hirdymor yn seiliedig ar yr argymhellion a'r sylwadau a dderbyniwyd gan yr OECD a'n hymgyngghoriad, ynghyd â threfniadau pontio ar gyfer buddsoddiad yn y dyfodol sydd angen eu hystyried yng ngoleuni'r adferiad ar ôl COVID.

Rwy'n gobeithio y bydd y wybodaeth hon yn rhoi diweddariad defnyddiol ar sefyllfa ddiweddaraf y rhaglenni cyfredol a dyfodol buddsoddiad rhanbarthol yng Nghymru. Os hoffech esboniad pellach ar y materion a drafodir yn y llythyr hwn rhowch wybod i mi. Byddwn hefyd yn hapus i roi diweddariad i aelodau ar ddatblygiadau, yn cynnwys adroddiadau'r OECD ac adroddiadau ymgynghori, yn un o gyfarfodydd y Pwyllgor yn ystod tymor yr hydref.

Yn gywir,

Jeremy Miles AS/MS

Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Pontio Ewropeaidd
Counsel General and Minister for European Transition

cc. Llyr Gruffydd AS, Cadeirydd, Pwyllgor Cyllid Senedd Cymru

Dyrannu cyllid yn ôl rhanbarth a math

Nid ydym yn casglu data ariannol yn ôl rhanbarth neu ardal awdurdod lleol ar yfer y cronfeydd strwythurol a'r rhaglenni datblygu gwledig. Mae'r rhan fwyaf o weithrediadau'r gronfa strwythurol yn sicrhau manteision i fwy nag un ardal awdurdod lleol, yn cynnwys llawer sy'n cyflawni ar draws ardal y rhaglen yn gyffredinol, fel y mae llawer o brosiectau a ariennir fel rhan o'r rhaglen RDP, fel Cyswllt Ffermio. Nid yw'n bosibl nodi faint yn union o gyllid mae ardal awdurdod lleol benodol wedi'i 'dderbyn' oherwydd cwrpas cenedlaethol/rhanbarthol cymaint o'r prosiectau a'r rhaglenni hyn.

Rydym yn casglu data ariannol ar gyfer prif fuddiolwr gweithrediadau ac mae'r tabl isod yn crynhoi'r symiau a ddyrannwyd i awdurdodau lleol, mewn achosion pan mai'r awdurdodau lleol yw prif fuddiolwr y gweithrediadau hynny drwy'r Cronfeydd Strwythurol, rhaglen Cydweithredu Tiriogaethol Ewropeaidd (ETC), Rhaglen Datblygu Gwledig (RDP) Cymru a Chronfa'r Môr a Physgodfeydd Ewrop (EMFF). Ar gyfer yr RDP a'r EMMFF mae swm yr arian a ddyrannwyd i Awdurdodau Lleol wedi'i gynnwys ond nid yw'n bosibl gwneud hyn ar gyfer pob Awdurdod Lleol unigol.

Tabl 1: Crynodeb o gronfeydd yr UE a ddyrannwyd i awdurdodau lleol ar gyfer cyfnod rhaglenni 2014-20

Rhaglen	Cyfanswm
Cronfeydd Strwythurol Ewropeaidd (ESF ac ERDF)	£230.8m
<i>Ar gyfer:</i>	
Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent	£45.3m
Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr	£10.4m
Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili	£3.6m
Cyngor Sir Gaerfyrddin	£4.3m
Cyngor Sir Ceredigion	£0.6m
Dinas a Sir Abertawe	£4.5m
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	£7.0m
Cyngor Gwynedd	£11.8m
Cyngor Bwrdeistref Sirol Sir Ddinbych	£24.8m
Cyngor Sir Ynys Môn	£8.8m
Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot	£29.2m
Cyngor Dinas Casnewydd	£13.7m
Cyngor Sir Penfro	£30.3m
Cyngor Sir Powys	£2.1m
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf	£7.5m
Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen	£26.8m
Cronfa'r Môr a Physgodfeydd Ewrop	£0.5m
Rhaglen Datblygu Gwledig Cymru	£46.9m
Rhaglen Cydweithredu Tiriogaethol Ewropeaidd	€5.7m
<i>Ar gyfer:</i>	
Cyngor Sir Gaerfyrddin	€1.6m
Cyngor Sir Penfro	€4.1m